

SBN § 141
SBN au § 129

Reglemente för samhällsbyggnadsnämnden i Köpings kommun

Som en följd av beslutande förändringar i förvaltningsorganisationen, då miljökontoret slås ihop ed samhällsbyggnadsförvaltningen, har förslag till följande revidering av berört reglemente utarbetats.

Revideringen innebär att två punkter utgår

- Utredning och planering vad avser kommunens fastigheter och lokalförsörjning
- Hamnförvaltning

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar enligt arbetsutskottets förslag

att fastställa reviderat reglemente,
samt att överlämna förslaget till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för antagande.

Reglemente för samhällsbyggnadsnämnden i Köpings kommun

Giltigt från 2020-01-01

KÖPINGS KOMMUN

Reglemente för samhällsbyggnadsnämnden

Ansvarsområden

Samhällsbyggnadsnämnden ska

- fullgöra kommunens uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet och ha det närmaste överinseendet över byggnadsverksamheten enligt plan- och bygglagen.
- fullgöra de övriga uppgifter som enligt annan lag eller författning ska fullgöras av den kommunala nämnden inom plan- och byggväsendet.
- fullgöra kommunens uppgifter enligt lagstiftning inom miljö- och hälsoskyddsområdet och i naturvårdsfrågor.
- i nära samverkan med kommunstyrelsen, arbeta stödjande, samordnande och strategiskt med miljöfrågor.
- medverka i planering där miljö-, hälsoskydds- och naturvårdsfrågor eller andra frågor inom nämndens ansvarsområde berörs.
- allmänt följa utvecklingen inom kommunen vad avser plan- och byggväsendet, miljö, hälsoskydd, naturvård, och andra frågor inom nämndens ansvarsområde samt utarbeta de förslag och vidta de åtgärder som är påkallade.
- ~~utredning och planering vad avser kommunens fastigheter och lokalförsörjning~~
- ~~Hamnförvaltning~~

För den fysiska översiktsplaneringen och därmed sammanhängande frågor ansvarar kommunstyrelsen.

Uppgifter

Samhällsbyggnadsnämnden ska

- särskilt verka för en god byggnadskultur samt en god stads- och landskapsmiljö,
- uppmärksamt följa den allmänna utvecklingen inom kommunen och ta initiativ i frågor om planläggning, byggande och fastighetsbildning,
- övervaka efterlevnaden av plan- och bygglagen och med stöd av lagen meddelade föreskrifter och beslut,
- anta, ändra eller upphäva detaljplaner och områdesbestämmelser i enlighet med de riktlinjer som kommunfullmäktige beslutat om i sin delegation till tidigare byggnadsnämnden den 22 juni 1987, § 145,
- påkalla fastighetsreglering, fastighetsbestämning och förrättningar i enlighet med de riktlinjer som kommunfullmäktige beslutat om i sin delegation till tidigare byggnadsnämnden den 22 juni 1987, § 145,
- göra namnsättning av gator, vägar, kvarter, allmänna platser och stadsdelar,
- ansvara för ajourhållning av Byggnadsregistret, Adressregistret och Lägenhetsregistret

Samhällsbyggnadsnämnden ska enligt Miljöbalken svara för

- utarbetande av förslag till åtgärdsprogram och -planer som kan krävas av kommunen och svara för kommunens provtagning med anledning av miljökvalitetsnormer enligt 5 kap Miljöbalken.
- provning och tillsyn inom naturvärden som ankommer på kommunen i den mån uppgiften inte lagts på annan nämnd enligt 7 kap.
- att initiera och bereda ärenden om inrättande av naturreservat, naturminne eller djur- och växtskyddsområde enligt 7 kap.
- provning och tillsyn som ankommer på kommunen inom miljö- och hälsoskyddsområdet enligt 9 kap.
- den tillsyn som ankommer på kommunen avseende förorenade områden enligt 10 kap.
- tillsyn som ankommer på kommunen vad gäller täkter och skötsel av jordbruksmark enligt 12 kap.
- provning och tillsyn som ankommer på kommunen avseende kemiska produkter och biotekniska organismer enligt 14 kap.
- provning av ansökningar om tillåtelse, tillstånd, dispens eller undantag från vad som annars gäller i fråga om transport, återvinning eller bortskaffande av avfall och för kommunens tillsyn vad gäller avfallshantering, producentansvar, nedskräpning, dumpning och deponering av avfall enligt 15 kap.

Samhällsbyggnadsnämnden ska vidare svara för kommunens provning och tillsyn/kontroll enligt:

- livsmedelslagstiftningen, smittskyddslagen och lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa
- 19 § tobakslagen när det gäller miljöer och lokaler där Statliga Folkhälsomyndigheten har den centrala tillsynen
- 4 och 5 §§ lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning

Arbetsformer

Samhällsbyggnadsnämnden ska utse ett arbetsutskott bestående av 5 ledamöter och 5 ersättare.

I övrigt gäller bestämmelserna i Kommunallagen och ”Gemensamt reglemente för styrelsen och nämnderna i Köpings kommun” antagna av kommunfullmäktige den 17 december 2018, §

Förvaltning

Samhällsbyggnadsnämndens förvaltning utgörs av samhällsbyggnadsförvaltningen.

I den översiktliga och långsiktiga fysiska planeringen, i mark- och exploateringsfrågor, i GIS-frågor inkluderande belägenhetsadresser, i energirådgivning och i frågor om fysiskt skydd samt vad avser fastighetsförvaltning och lokalförsörjning leds samhällsbyggnadsförvaltningen direkt av kommunstyrelsen.

Förvaltningens organisation beslutas av samhällsbyggnadsnämnden.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Kommunstyrelsen

§ 322

Planbesked och planuppdrag för fastigheterna Balder 8 m.fl. i Köpings tätort, Köpings kommun

Bakgrund

Köpings Pastorat inkom den 1 oktober 2019 med en begäran om planbesked för fastigheterna Balder 8 och 14. De önskar möjliggöra kontor i den befintliga byggnaden på fastigheten Balder 8 samt att en utökning av byggrätt för att uppföra en tillbyggnad på fastigheten Balder 14. Tillbyggnaden ska skapa en effektivisering av pastoratets verksamhet samt en förbättrad arbetsmiljö.

Förvaltningens ståndpunkt

Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning är att ge positivt planbesked i syfte att möjliggöra kontor i den befintliga byggnaden på fastigheten Balder 8 samt utöka byggrätten på fastigheten Balder 14. En antikvarisk utredning behöver göras för byggnaderna på fastigheterna. Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att planen kan handläggas med standardförfarande och att ett antagande av detaljplanen kan preliminär ske vintern 2021.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

- att** ge positivt planbesked och pröva planläggning enligt ansökan
- samt att** ge samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att upprätta detaljplan för fastighet Balder 8 m.fl. i syfte att möjliggöra kontor på byggnaden på fastigheten Balder 8 samt utöka byggrätten på fastigheten Balder 14.

Bilagor

Planbesked, daterad 2019-12-09
Begäran om planbesked, inkom 2019-10-01

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Gun Törnblad
Samhällsbyggnadschef

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Leo Pedersen, Planarkitekt

0221-253 45

leo.pedersen@koping.se

Planbesked och planuppdrag för fastigheterna Balder 8 m.fl. i Köpings tätort, Köpings kommun**Bakgrund****Om planbesked**

På begäran av någon som avser att vidta en åtgärd som kan förutsätta att en detaljplan antas, ändras eller upphävs eller att områdesbestämmelser ändras eller upphävs, ska kommunen i ett planbesked redovisa sin avsikt i frågan om att inleda en sådan planläggning (PBL 5 kap 2 §).

Av planbeskedet ska det framgå om kommunen avser att inleda en planläggning (PBL 5 kap 5 §).

Om kommunen avser att inleda en planläggning, ska kommunen i planbeskedet ange den tidpunkt då planläggningen enligt kommunens bedömning kommer att ha lett fram till ett slutligt beslut om att anta, ändra eller upphäva en detaljplan eller ändra eller upphäva områdesbestämmelser.

Om kommunen inte avser att inleda en planläggning, ska kommunen i planbeskedet ange skälen för det.

Ett planbesked är ett kommunalt beslut som inte är bindande och inte kan överklagas. Beslutet ska inte heller uppfattas som ett slutligt ställningstagande från kommunens sida. Beslut om avgiften går att överklaga enligt 13 kap 3 § PBL inom tre veckor från den dag sökande fick del av beslutet.

Aktuellt område

Det aktuella området är beläget i Köpings tätort, strax väster om Rådhuset och Stora torget. På fastigheten Balder 8 är nuvarande användning enligt gällande detaljplan bostäder och på Balder 14 är nuvarande användning allmänt ändamål i form av församlingshem. Lagfaren ägare för Balder 8 är Köpings Pastorat och för Balder 14 Köpingsbygdens församling.

Förslag till ny plangräns markerad med röd streckad linje på kartan

Ansökan

En begäran om planbesked att upprätta en ny detaljplan för fastigheterna Balder 8 och 14 inkom den 1 oktober 2019 till samhällsbyggnadsförvaltningen från fastighetsägare Köpings Pastorat org.nr. 252003-0814.

Sökanden önskar möjliggöra för kontor i den befintliga byggnaden på fastigheten Balder 8 samt möjliggöra för byggnation av nytt tak över entrén till byggnaden. Ändamålet i gällande detaljplan är bostäder i två våningar.

Vidare önskar sökande en utökning av byggrätt för att uppföra en tillbyggnad på fastigheten Balder 14. Tillbyggnaden planeras innehålla kontor och samlingsrum. Detta för att skapa förutsättningar för en effektivisering av pastoratets verksamhet samt för en förbättrad arbetsmiljö. Slutligen finns en skiss på ett eventuellt skärmtak mellan byggnaden på fastigheten Balder 8 och den önskade tillbyggnaden på Balder 14. Beroende på hur sökande vill göra med skärmtaket som nämns i ansökan kan en fastighetsreglering behöva göras.

Flertalet träd står idag på fastigheten Balder 14 som angränsar till fastigheten Balder 8. Om önskad tillbyggnad möjliggörs måste träden tas ner.

Skissförslag från sökande över planerad tillbyggnad på Balder 14 som ska prövas i planarbetet.

Ärendets beredning

I beredningen av ärendet har en checklista upprättats och skickats på remiss till miljökontoret, tekniska kontoret och enheterna på samhällsbyggnadsförvaltningen. Svaren i checklistan har arbetats in i tjänsteskrivelsen.

Lämplighetsbedömning

Översiktsplan

I översiktsplanen för Köpings kommun "Köping i framtiden" (2012) anges riktlinjer och mål för bevarandet av kommunens kulturmiljö. Några av målen som tas upp är:

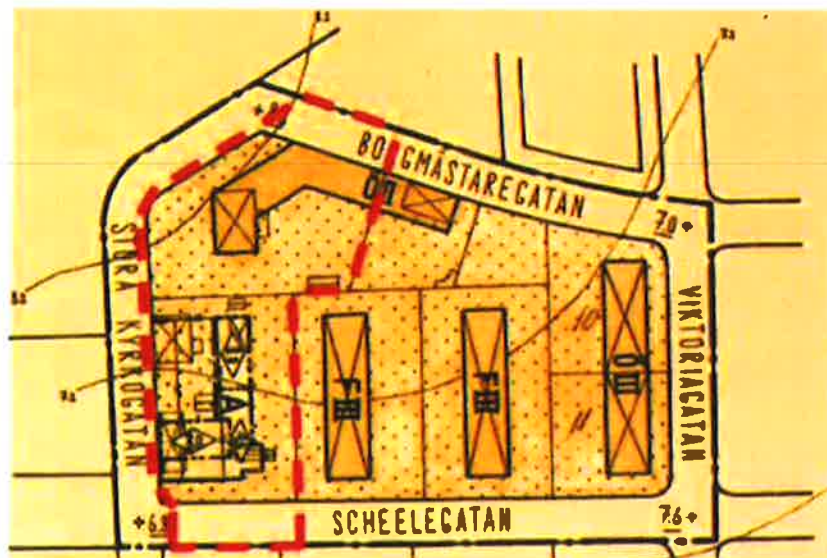

- *Kommunen ska verka för att värdefulla kultur- och rekreationsmiljöer behålls och utvecklas, även sådana områden som har potential för besöksnäring eller betydelse för kommunens invånare.*
- *Kommunen ska verka för att den kulturhistoriska bebyggelsen värnas både som enskilda byggnader och i sitt miljömässiga sammanhang.*

Dessa byggnader om kyrkomiljön som de tillhör har kulturhistoriska värden, vilket beskrivs närmare nedan. Genom detaljplan kan kommunen styra vilka kulturvärden och byggnadsdetaljer som ska bevaras på byggnaderna, hur de ska underhållas samt hur nya byggnader ska anpassas till omgivningen.

Gällande detaljplan

För aktuellt planområde finns en gällande detaljplan, *PL68 Kvarteret Balder*, antagen 4 juni 1958. Detaljplanen medger att marken inom Balder 14 får bebyggas med byggnad för allmänt ändamål och en tillåten byggnadshöjd på 8,0 samt 4,5 meter. Marken inom Balder 8 får bebyggas med byggnad för bostäder i två våningar.

Detaljplan PL68 Kvarteret Balder och preliminärt planområde markerat i röd streckad linje

Stadsbild

Stadsbilden består idag av äldre byggnader, Köpings kyrka och dess kyrkogård, Rådhuset och Stora torget. Parkerna Bivurparken och Scheeleparken ligger intill området. De närliggande bostadsbyggnaderna är flerbostadshus i 2–3 våningar med plåt-, trä- eller putsad fasad och tegelplattor som tak.

Byggnadernas historia

Balder 8 uppfördes 1901–03 som komministergård och används numera av Köpings kyrkliga samfällighet och av kyrkogårdsförvaltningen. Balder 14 uppfördes 1959 och är uppförd i rött tegel i 1–2 våningar. Byggnaden har även byggts om vid två tillfällen. Båda byggnaderna är med i Arkitekturguiden för Köpings kommun.

Byggnaderna på Balder 8 och Balder 14 är utpekade som värdefulla bebyggelsemiljöer i Köpings stad i ”*Planeringsunderlaget Bilaga till Köping i framtiden, Översiktsplan för Köpings kommun*”. Antagen 24 september 2012.

Radon

Området för planbeskedsansökan omfattas av högriskområde för radon.

Förvaltningens ståndpunkt

Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning är att ge **positivt planbesked** i syfte att möjliggöra för kontor och bostäder. I detaljplan bör man samtidigt skydda de arkitektoniska kvaliteterna som byggnaderna har genom att införa skydds- och varsamhetsbestämmelser.

Riktlinjer för planarbetet

Under planarbetet behöver bland annat följande förutsättningar tas hänsyn till:

- Antikvarisk förundersökning
Byggnaderna är utpekade i Arkitekturguiden och innehåller höga kulturvärden som ska tas hänsyn till. Byggnadernas kulturvärden samt hur dessa tar sig uttryck behöver tydliggöras för att kunna bedöma hur området och byggnaderna kan utvecklas, utan att dessa värden skadas. Målsättningen ska vara att nytillkommen bebyggelse anpassas till omgivningen i så stor utsträckning som möjligt.
- Arkeologi
Fornlämningar kan finnas inom planområdet. Lämningstypen beskrivs som ”Stadslager” (L2003:2640) av Riksantikvarieämbetet. Medeltida kulturlager kan förväntas inom detta område. En arkeologisk utredning kan krävas för att säkerställa att fornlämningar inte finns inom planområdet. Dialog måste föras med Länsstyrelsen gällande dessa frågor.

Undersökningarna enligt ovan ska fungera som underlag till planarbetet vid utformning av platsen. Krävs utredningar bekostar intressenten dessa, vilket regleras i planavtal. De utredningar samhällsbyggnadsförvaltningen i dagsläget vet behöver utföras av extern konsult är en antikvarisk förundersökning.

Datum
2019-12-09Vår beteckning
Dnr 475/2019

Under planarbetet är samhällsbyggnadsförvaltningen fri att pröva de planfrågor som anses nödvändiga i ett nytt planförslag. Skisser eller dokument som legat till grund för ansökan om planbesked är endast vägledande för kommande planarbete. Tillbyggnaders placering, höjd och utformning prövas under planarbetet.

Handläggning och tidplan

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att planen kan handläggas med standardförfarande. Planarbetet kan påbörjas vintern/våren 2020, förutsatt att planavtal kring kostnader för planupprättandet bekräftas av beställaren.

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att ett antagande kan ske vintern 2021. Beroende på behov av utredningar och oförutsägbara händelser kan tidplanen för detaljplanens antagande komma att ändras.

Bilaga

Begäran om planbesked, inkom 2019-10-01.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Anita Iversen
Planchef

Leo Pedersen
Planarkitekt

Datum
2019-12-09Vår beteckning
Dnr 547/2019

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Kommunstyrelsen

§ 323

Planuppdrag för fastighet Sorby 1:6 i Munktorp, Köpings kommun

Bakgrund

Munktorp har ett par utpekade områden för bostadsbyggande i kommunens översiktsplan. Ett av områdena är en gällande detaljplan (*PL274 Sorby 1:6 m.fl. Munktorps tätort*) som just nu i projekteringsfasen. Det andra är området för detta planuppdrag, vilket även ses som en naturlig nästa etapp för gällande detaljplan. Dessutom finns det behov av fler förskoleplatser i Munktorp och en placering av en ny förskola intill Rabbstavägen har därför diskuterats.

Förvaltningens ståndpunkt

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer det lämpligt att indela detaljplanearbete för del av fastigheten Sorby 1:6 i syfte att planlägga för förskola och bostäder. Frågor som behöver utredas är geoteknik, markavvattning, VA-lösning, trafiksäkerhet och avstånd till bostäder. Planprocessen bedöms kunna hanteras med standardförfarande, och ett antagande av detaljplanen kan preliminärt ske sommaren 2021.

Förslag till beslut

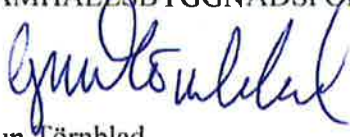
Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att ge samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att upprätta detaljplan för fastighet Sorby 1:6 i syfte att planlägga för förskola och bostäder.

Bilagor

Skrivelse "Planuppdrag för del av fastighet Sorby 1:6 i Munktorp, Köpings kommun", daterat 2019-12-09

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Gun Törnblad
Samhällsbyggnadschef

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Leo Pedersen, Planarkitekt
0221-253 45
leo.pedersen@koping.se

Planuppdrag för del av fastighet Sorby 1:6 i Munktorp, Köpings kommun

Bakgrund

Munktorp har ett par utpekade områden för bostadsbyggande i kommunens översiktsplan. Ett av områdena är en gällande detaljplan (*PL274 Sorby 1:6 m.fl. Munktorps tätort*) som just nu i projekteringsfasen. Det andra är området för detta planuppdrag, vilket även ses som en naturlig nästa etapp för gällande detaljplan. Dessutom finns det behov av fler förskoleplatser i Munktorp och en placering av en ny förskola intill Rabbstavägen har därför diskuterats.

Planområdet ligger strax öster om Sorbykyrkan och intill Rabbstavägen i Munktorp. Idag består marken i sin helhet av åkermark. Den aktuella marken ägs av Köpings kommun.

Preliminär plangräns för ny detaljplan markerad med röd streckad linje. Den orange ytan är exploateringsområde i redan befintlig detaljplan PL274.

Lämplighetsbedömning

Översiktsplan

I översiktsplanen för Köpings kommun "Köping i framtiden" (2012) beskrivs det att om det idag planlagda området vid Sorbykyrkan inte räcker till kan det utvidgas österut. Den nya detaljplanen föreslås pröva möjligheten att bygga förskola samt bostäder. En förskola anses som ett självklart komplement till bostäder, och därför i linje med översiktsplanen.

Gällande detaljplan

Det nu aktuella planområdets del av aktuell fastighet är inte detaljplanelagt idag. Intill planområdet finns en gällande detaljplan, *PL274 Sorby 1:6 m.fl. Munktorps tätort*. Detaljplanen antogs 28 juni 1990 och markanvändningen är bostäder, daghem, samlingskolaler, handel och småindustri, samt mindre ytor med park och natur.

Landskapsbild

Idag utgörs platsen av ett flackt landskap i form av åkermark med ett dike söder om planområdet. Närliggande bebyggelse på Munkvägen strax norr om planområdet är i form av villor i 1-2 våningar med trä- eller tegelfasad samt tak i form av tegelplattor. En ny detaljplan möjliggör ett lämpligt avslut på det planerade exploateringsområdet ut mot Rabbstavägen.

Markavvattningsföretag

Ett markavvattningsföretag finns inom en del planområdet. Innan ytan kan bebyggas behöver en överenskommelse träffas med berörda markavvattningsföretag. Dessa förutsättningar behöver utredas parallellt med detaljplanarbetet.

Konsekvenser

En konsekvens om planen skulle genomföras är att åkermark som idag används skulle tas i anspråk. Platsen är dock redan utpekad i översiktsplanen och de alternativa placeringar som eventuellt är möjliga berör också åkermark.

Rekommendation

Detaljplanens inriktning

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer det lämpligt att indela detaljplanearbete för del av fastigheten Sorby 1:6 i syfte att planlägga för förskola och bostäder. Den preliminära plangränsen omfattar dels den yta som finns utpekad i översiktsplanen men också en yta i anslutning till den gällande detaljplanen,

avsedd för dagvattenhantering. Genom att upprätta detaljplan för området regleras marken med hur och vad man får bygga.

Utredningar

Frågor som behöver undersökas och belysas särskilt i samband med framtagandet av detaljplanen är:

- Geotekniska förutsättningar
- Vatten- och avloppslösning i planområdet
- Trafikangöring, parkering och trafiksäkerhet
- Avstånd till bostäder
- Tillräckliga friytor för lek
- Markavvattningsföretag

Handläggning och tidplan

Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning är att detaljplanen kommer handläggas med standardförfarande.

Ett antagande av detaljplanen bedöms kunna ske under sommaren 2021. Beroende på behov av ytterligare utredningar och oförutsägbara händelser kan tidplanen för detaljplanens antagande komma att ändras.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Anita Iversen
Planchef

Leo Pedersen
Planarkitekt

Datum
2019-11-15**Samhällsbyggnadsförvaltningen**
Anita Iversen, Planchef
0221-252 83
anita.iversen@koping.se

§ 324

Kommunstyrelsen

Planprioritering inför 2020

Ärendet

Syftet med denna planprioritering är att kunna planera 2020 års arbete med detaljplaner utifrån de behov av planläggning och de personalresurser som finns till förfogande. Planenheten ska även hinna med nödvändig översiktsplanering och andra ärenden.

De senaste åren har planläggningen varit fokuserad på att få fram byggrätter för nya bostäder. Detaljplaner för Fylgia, Skogsledens förlängning, Västra Sömsta, Grönsiskan och Lingonet finns färdiga. Därför är det andra behov än bostäder som främst styr prioriteringen inför 2020:

- samhällsviktiga funktioner, så som skola, förskola och LSS-boende
- att skapa nya verksamhetstomter för företagsetableringar på kommunal mark
- att möjliggöra företagsexpansioner genom privat initierade planändringar

Vissa ändringar i prioritering kommer under året att behöva göras av Samhällsbyggnadsförvaltningen på grund av ändrade förutsättningar, exempelvis inkomna planbeskedsansökningar från privata intressenter. Om någon plan tillkommer eller prioriteras upp kommer planer med prioritet 3 få lov att dröja.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen

att godkänna samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till prioritering av planer

Bilagor

Tabell "Prioritering av detaljplaner 2020" daterad 2019-11-15

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Gun Törnblad
Samhällsbyggnadschef

Anita Iversen
Planchef

Planenheten

Postadress
Köpings kommun
731 85 Köping

Besöksadress
Kristinelundsvägen 4

Telefon
0221-250 00

Fax
0221-253 78

Webbplats och e-post
www.koping.se
samhallsbyggnad@koping.se

Bankgiro
991-1215

Org nr
212000-2114

Prioritering av detaljplaner inför 2020

Version 2019-12-11, Anita Iversen

Plan	Syfte	Prio 2020	Tidplan
Sjötullen 1:2	Ny verksamhetsmark på muddermassor från hamnen	1	Q2 2020
Spinnaren 6 m.fl.	Detaljplan för handel	1	Q2 2020
Ullvi Ängar	Verksamheter, offentlig service och bostäder	1	Q3 2020
Försäljaren 2, trafiklösning	Ny trafiklösning vid BigInn-området	1	Q4 2020
Del av Östanås 1:2, Fantetorsgården	Planläggning för ny skola och förskola	1	Q1 2021
Förskola Krillan	Planläggning för ny förskola	1	Q1 2021
ev. LSS-boende	Ev behövs detaljplan för nytt LSS-boende	1	Q3 2021
Del av Bålsta 2:12, Munktorp	Planändra ta bort allmän gata inför försäljning (Munktorps trä)	2	Q3 2020
Hogsta 1:13	Planlägga inför avstyckning vid Stäudd	2	Q3 2020
Malma prästgård 1:4 (Tolago)	Planlägga för lagerverksamhet	2	Q4 2020
Hake etapp 3	Planläggning för bostäder invid ån	2	Q2 2021
Macksta planprogram	Nytt bostadsområde, planprogram som visar helheten	3	Q4 2020
Macksta etapp 1	Nytt bostadsområde, detaljplan för etapp 1	3	Q4 2021
Hermod 11, Gamla stan	Planjustering och skyddsbestämmelser innan kommunen säljer fastigheten.	3	Q2 2020
Eckbacken 2:3, Kolsva	Planlägga för bostäder	3	Q2 2020
Del av Sylta 2:2, odlingslotter	Planlägga odlingslotterna vid Marieberg.	3	Q2 2020
Malte 4, parkering	Planlägga parkering för St Olovsskolan vid Åerkbovägen vid tidigare panncentral.	3	Q3 2020
Del av Sorby 1:6 (förskola Munktorp)	Förbereda för ny förskola i Munktorp	3	2021
Balder 8 och 14	Planläggning för tillbyggnad och ändrad användning vid församlingshemmet	3	2021

Kommunledningsförvaltningen
Fredrika Söderman, Budgetansvarig
0221-251 26
fredrika.soderman@koping.se

Yttrande över granskning av budgetprocessen

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Köpings kommun har KPMG AB granskat kommunens budgetprocess. Kommunrevisionen har godkänt rapporten vid sammanträde den 17 september 2019.

Under revisorernas granskning har synpunkter framförts till och diskussioner förts med ekonomiavdelningen och övrigt berörda förvaltningar.

Följande kommentarer baseras på de punkter som återfinns i granskningsrapportens sammanfattning.

- **se över det styrande dokumentet Verksamhets- och ekonomistyrning i Köpings kommun.**

Just nu pågår ett arbete med bland annat nya mål och ny styrmodell, det kommer vara klart under 2020. Ett nytt verksamhets- och ekonomistyrningsdokument håller på att utarbetas.

- **se över möjligheterna att införa en resursfördelningsmodell inom hemtjänstens verksamhetsområde.**

Beslutat har tagits att inte övergripande använda en resursfördelningsmodell men olika modeller tillämpas, inom hemtjänsten finns en form av resursfördelningsmodell som man kan utveckla ytterligare.

- **utveckla budgetprocessen genom att bland annat jämföra Köpings kommuns verksamheter med likvärdiga kommuner och/eller kommungruppen.**

Övergripande har jämförelse skett under budgetprocessen (kommunanlys SKR). I den nya verksamhetsplanerna 2020 och framåt kommer jämförelse att finnas med.

- **säkerställa att fastställt regelverk efterlevs genom att ta fram, presentera och beslutas om åtgärdsplaner vid prognostiserat underskott.**

Reglernas efterföljande kommer att säkerställas genom att punkten tas upp i kommunledningsgruppen.

Datum

2019-12-10

- **samtliga budgetansvariga deltar vid uppföljningstillfällena.**

Ett nytt budget och prognosystem har tagits fram, där systemet är upplagt så att budgetansvarig deltar i prognosarbetet. Det blir ett nytt smidigt sätt att arbeta.

- **ta fram ett stödjande dokument som bland annat tydliggör vilka ombudgeteringar som får ske under löpande budgetår.**

Det kan vi ta fram om behov uppstår, har ej varit aktuellt under 2019. Innan 2019 var detta endast aktuellt för en förvaltning.

- **ta fram ett stödjande dokument över hur kommunen avser att hantera periodiseringar.**

När det är aktuellt tas dessa frågor upp i kommunens ekonomigrupp.

- **säkerställa att perioder stängs med jämna intervall i ekonomisystemet.**

Gjordes ej första halvåret 2018 på grund av nytt ekonomisystem. Nu görs det regelbundet enligt gällande rutiner.

- **fördela ut löneökningarna i samma takt som avtalen blir klara under året.**

Löneökningarna fördelas alltid ut när dom är klara. Förhandlingarnas utfall och fördelningen av pottarna var ett tillfälligt problem 2018 då det var svårt att stämma av dessa mot varandra.

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att godkänna ovanstående förslag till synpunkter på revisionsrapporten samt

att överlämna skrivelsen till kommunrevisionen.

Drätselkontoret

Jan Häggkvist
ekonomichef

Fredrika Söderman
budgetansvarig

Ks au § 268

Dnr 2019/587

Revisionsrapport; granskning av budgetprocessen

Köpings kommuns revisorer har genomfört granskning av kommunens budgetprocess.

Revisionsrapporten föreligger.

Beslut

Arbetsutskottet beslutar

att remittera revisionsrapporten till kommunledningsförvaltningen för förslag till yttrande.

Skickat till
Jan Häggkvist

Till
Kommunstyrelsen
Vård- och omsorgsnämnden,
Social- och arbetsmarknadsnämnden
Barn- och utbildningsnämnden

För kännedom
Kommunfullmäktige

Granskning av budgetprocessen

Köping kommuns revisorer har genomfört en granskning av kommunens budgetprocess

Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att den budgetprocess som bedrivs i Köpings kommun till viss del är ändamålsenlig. Vidare bedömer vi att det till stor del finns tillräckligt med styrande- och stödjande dokument samt fastställda former för arbetet med budget, ekonomiska uppföljning och avrapportering. Dock menar vi att budgetprocessen kan utvecklas ytterligare bland annat genom att jämföra Köpings kommun med andra kommuner/kommungruppen, se över möjligheten att införa resursfördelningsmodell inom hemtjänstens område samt förankra budget på ett tydligare sätt.

Även uppföljningsprocessen behöver utvecklas bland annat genom att samtliga budgetansvariga deltar vid uppföljning. Vidare anser vi att för att hålla sig inom stipulerade regelverk samt genom kommunstyrelsens uppsiktsplikt måste respektive nämnd/kommunstyrelse som prognostiserar ett underskott ta fram och presentera en åtgärdsplan för hur de avser att komma ner i tilldelad budgetram. Vår bedömning blir således att budget och uppföljningsprocessen inte fungerar fullt ut på ett ändamålsenligt sätt.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen och i förekommande fall granskade nämnder att:

- se över möjligheterna att införa en resursfördelningsmodell inom hemtjänstens verksamhetsområde.
- utveckla budgetprocessen genom att bland annat jämföra Köpings kommuns verksamheter med likvärdiga kommuner och/eller kommungruppen.
- säkerställa att fastställt regelverk efterlevs genom att ta fram, presentera och beslutas om åtgärdsplaner vid prognostiserat underskott.
- samtliga budgetansvariga deltar vid uppföljningstillfällen.
- ta fram ett stödjande dokument som bland annat tydliggör vilka ombudgeteringar som får ske under löpande budgetår.
- ta fram ett stödjande dokument över hur kommunen avser att hantera periodiseringar.
- säkerställa att perioder stängs med jämna intervall i ekonomisystemet.
- säkerställa att löneökningarna fördelas ut i samma takt som avtalen blir klara under året.

Den bifogade rapporten har antagits vid revisionssammanträdet 2019-09-17.

Kommunrevisionen överlämnar rapporten till Kommunstyrelsen och begär svar senast den 30 november 2019 på vilka åtgärder styrelsen och nämnderna har för avsikt att vidta med anledning av granskningen och de synpunkter och rekommendationer som lämnas i rapporten.

För kommunrevisionen i Köpings kommun

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Hans Andersson'.

Hans Andersson
Sammankallande i revisionen

Granskning av budget- processen

Rapport

Köpings kommun

KPMG AB

2019-09-17

Antal sidor 19

Köpings kommun
Granskning av budget-processen

2019-09-17

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	5
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Övergripande styrmodell	5
3.2	Budgetprocessen	7
3.3	Uppföljningsprocessen	13
4	Slutsats och rekommendationer	18
4.1	Rekommendationer	18

Köpings kommun
Granskning av budget-processen

2019-09-17

1 Sammanfattning

Vi har av Köpings kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska om kommunen bedriver en ändamålsenlig budgetprocess. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Syftet med granskningen är bedöma om kommunen bedriver en ändamålsenlig budgetprocess.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att den budgetprocess som bedrivs i Köpings kommun till viss del är ändamålsenlig. Dock menar vi att uppföljningsprocessen behöver utvecklas ytterligare.

Vi anser att det är bra att kommunfullmäktige genom *det styrande dokumentet Verksamhets- och ekonomistyrning i Köpings kommun fastslagit* hur kommun avser hantera verksamhets- och ekonomistyrningsstyrprocessen i Köping. Dock är det styrande dokumentet från år 2012 varför vi rekommenderar en översyn och en eventuell revidering, inte minst med anledning av förändrade nämndsorganisationen.

Det sker inte någon fördelning av resurser/medel utifrån en gemensam övergripande resursfördelningsmodell på central nivå. Däremot används resursfördelningsmodeller inom särskilt boende samt inom för- och grundskolans verksamhetsområden. Dock sker ingen resursfördelning utifrån givna förutsättningar inom hemtjänstens verksamhetsområde. Inom hemtjänstens område fluktuerar antalet vårdtagare och hemtjänsttimmar ständigt, variationerna kan vara stora mellan månad till månad.

Till budgetprocessen/budgetberedning presenteras adekvata underlag i form av analyser och volymförändringar. Analyserna och volymförändringarna tar sin utgångspunkt i den gemensamma demografiprognosen som föreligger. Att använda sig av exempelvis nyckeltal för jämförelse mellan åren är ett adekvat verktyg för att påvisa förändringar i verksamheten. Budgetprocessen kan utvecklas ytterligare genom att jämföra verksamheterna i Köpings kommun med andra likvärdiga kommuner och/eller med kommungruppen.

Av nämnd-/kommunstyrelse protokoll framgår vad respektive nämnds prognostiserade underskott beror av. Dock framkommer inte några åtgärder som vidtagits eller förslag på åtgärder som avses att vidtas för att komma ner i tilldelad budgetram vilket fastslaget styrande dokument stipulerar. Det framgår ej heller några direktiv från respektive nämnd/kommunstyrelsen att förvaltningen ska inkomma med åtgärdsförslag på hur de avser att komma ner och förhålla sig till tilldelad budgetram. Vi anser att det är anmärkningsvärt att nämnden/kommunstyrelsen utifrån rollen som ekonomiskt ansvarig för verksamheten inte efterfrågat åtgärdsplaner och tagit beslut för att komma ner i av kommunfullmäktige tilldelad ram. Vidare anser vi det märkligt att kommunstyrelsen inte efterfrågat redovisning av åtgärder från de nämnder som prognostiserar ett underskott.

Det finns anvisningar, fastställda tidplaner och mallar för uppföljning av budget samt bokslut/årsredovisning. Vid styrning av ekonomin är det centralt att "äga sin budget". Vi anser därför att det är av stor vikt att respektive budgetansvarig, tillsammans med ekonom, deltar och "äger" uppföljningstillfällena. I Köpings kommun deltar vissa budgetansvariga vid uppföljningstillfällena medan andra inte alls är delaktiga.

Köpings kommun
Granskning av budget-processen

2019-09-17

Ombudgetering under löpande budgetår bör endast ske i specifika fall. Detta eftersom ombudgeteringar komplicerar styrningen av ekonomin om budget svänger under pågående budgetår. Även jämförbarheten mellan åren försvåras om det sker kontinuerliga ombudgeteringar. Att ombudgetera vid löneökningar är ett exempel på ett specifikt fall där ombudgetering är befogat.

Periodiseringar kan uppgå till stora belopp och är därför viktiga att hantera likformigt i kommunen. Enligt uppgift från verksamhetsföreträdare hanteras periodiseringar olika i olika förvaltningar.

Både kvalitet och styrning försämras genom att inte stänga perioder i ekonomisystemet med jämna intervall. Uppfattningen om stängning sker eller ej i Köpings kommun går isär.

Årets löneökningar fördelas enligt vissa företrädare för verksamheten ut i slutet av verksamhetsåret vilket försvårar både uppföljning och styrning.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen och i förekommande fall granskade nämnder att:

- se över det styrande dokumentet Verksamhets- och ekonomistyrning i Köpings kommun.
- se över möjligheterna att införa en resursfördelningsmodell inom hemtjänstens verksamhetsområde.
- utveckla budgetprocessen genom att bland annat jämföra Köpings kommuns verksamheter med likvärdiga kommuner och/eller kommungruppen.
- säkerställa att fastställt regelverk efterlevs genom att ta fram, presentera och beslutas om åtgärdsplaner vid prognostiserat underskott.
- samtliga budgetansvariga deltar vid uppföljningstillfällen.
- ta fram ett stödande dokument som bland annat tydliggör vilka ombudgeteringar som får ske under löpande budgetår.
- ta fram ett stödande dokument över hur kommunen avser att hantera periodiseringar.
- säkerställa att perioder stängs med jämna intervall i ekonomisystemet.
- säkerställa att löneökningarna fördelas ut i samma takt som avtalen blir klara under året.

Köpings kommun
Granskning av budget-processen

2019-09-17

2 Inledning/bakgrund

Vi har av Köpings kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska om kommunen bedriver en ändamålsenlig budgetprocess. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Budgetprocessen är navet i kommunens styrning och resursfördelning till verksamheterna. Enligt kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. En budget ska upprättas årligen och den ska upprättas så att intäkter överstiger kostnader. Budgetprocessen är central i kommunens styrning och resursfördelning till sina verksamheter. En väl fungerande budgetprocess och budgetföljsamhet stärker kommunens förutsättningar för att uppnå god ekonomisk hushållning.

Med anledning av ovanstående drar kommunens revisorer slutsatsen i sin riskanalys, att kommunens budgetprocess behöver granskas.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Granskningen syftar till att bedöma om kommunen bedriver en ändamålsenlig budgetprocess.

Granskningen har besvarat följande revisionsfrågor:

- Hur ser den övergripande budgetprocessen ut? Hur revideras budgeten mellan åren?
- Finns styrande- och stödjande dokument samt fastställda former för arbetet med budget, ekonomiska uppföljning och avrapportering?
- Hur kopplas verksamhets- och ekonomiska mål ihop i budgetprocessen?
- Finns resursfördelningsmodell för fördelning av budget?
- Hur förankras budgeten i organisationen?
- Hur fungerar budget och budgetprocessen som styrinstrument? Analyseras och hanteras budgetavvikelser?
- Finns struktur och organisation för uppföljning av budget?

Granskningen avgränsas till att omfatta kommunstyrelsens budgetprocess för hela kommunen. Även vård- och omsorgsnämnden, social- och arbetsmarknadsnämnden samt barn- och utbildningsnämnden omfattas i utvalda delar.

Granskningen avser kommunstyrelsen och till viss del även vård- och omsorgsnämnden, social- och arbetsmarknadsnämnden samt barn- och utbildningsnämnden.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Kommunallagen
- Tillämpbara interna regelverk och policys

Köpings kommun
Granskning av budget-processen

2019-09-17

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer/avstämning med berörda tjänstemän.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomichef.

3 Resultat av granskningen

I enlighet med kommunallagen (KL) 5 kap. 1 § ska fullmäktige besluta om bland annat budget, mål och riktlinjer för verksamheten.

Av KL 11 kap. 5-11 §§ framgår att kommunen varje år ska upprätta budget för nästa kalenderår. Budget ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna, med undantag om synnerliga skäl föreligger.

Vidare ska budgeten innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret. I planen ska skattesatsen, samt anslagen och dess finansiering anges. Den beräknade ekonomiska ställningen vid årets slut ska anges. Budgeten ska, förutom budgetåret, innehålla en plan för de därpå följande åren.

Enligt KL kap. 11 § ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning i sina verksamheter. Mål och riktlinjer, av betydelse för god ekonomisk hushållning, ska anges för både verksamheterna och finanserna.

3.1 Övergripande styrmodell

Av det styrande dokumentet *Verksamhets- och ekonomistyrning i Köpings kommun*¹ framgår att kommunen tillämpar principerna för mål- och resursstyrning. Styrningen sker med mål, värderingar och dialog kopplade till givna resurser. Styrningen ska präglas av helhetstänkande och främja kommunens utveckling samt genomsyra alla styrdokument.

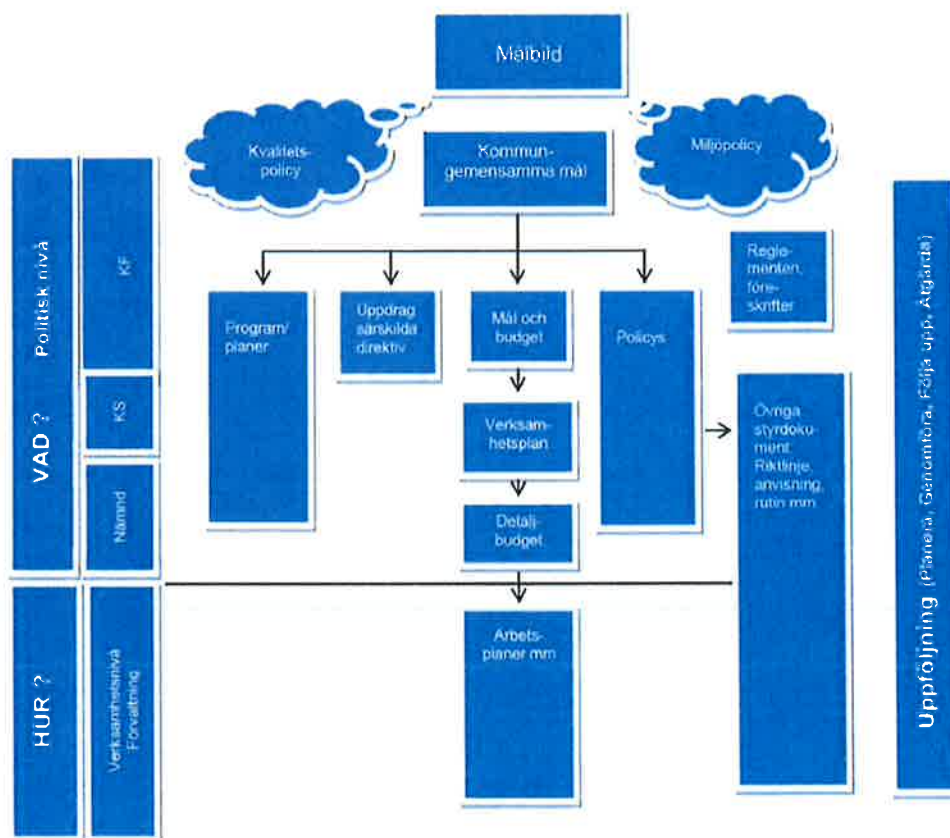
De av kommunfullmäktige och kommunstyrelse/nämnder fastställda målen är enligt det styrande dokumentet grunden för all kommunal verksamhet. Målen ska - utifrån ekonomiska ramar - ange önskad inriktning, omfattning och kvalitet i verksamheten. Målen ska kopplas till resurserna. Vid konflikt mellan verksamhetens mål och tilldelade ekonomiska resurser är de ekonomiska resurserna överordnade verksamhetsmålen.

Vidare fastslås i *Verksamhets- och ekonomistyrning i Köpings kommun* att uppföljning och utvärdering är en central del i styrningen av verksamhet och ekonomi. Det behövs resultatanalyser och kontroller som visar om verksamhetens prestationer och kvalitet uppfyller målen. Genom utvärdering av måluppfyllelsen blir det tydligt vad som behöver åtgärdas. Dessa åtgärder förs sedan in i planeringsprocessen på nytt.

---

¹ KF 2012-05-28 § 44

Nedan illustreras Köping kommuns verksamhets- och ekonomistyrningsmodell.²

Kommunstyrelsens roll och ansvar

Kommunstyrelsen ska enligt det styrande dokumentet *Verksamhets- och ekonomistyrning i Köpings kommun* stödja och ha uppsikt över nämndernas verksamheter samt leda och samordna planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamhet. Enligt kommunallagen ingår i kommunstyrelsens funktion att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter. I kommunstyrelsens styrfunktion ingår att; styra arbetet med att ta fram mål och verksamhetsplaner, riktlinjer och ramar för den kommunala verksamheten samt övervaka att kommunfullmäktiges fastställda mål, ekonomi- och verksamhetsplaner följs samt att förvaltningen sker rationellt och ekonomiskt.

² KF 2012-05-28 § 44

Köpings kommun
Granskning av budget-processen

2019-09-17

Nämndernas roll och ansvar

Nämnderna ansvarar för att verksamheten, inom de tilldelade ekonomiska ramarna, bedrivs enligt de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt. Nämnden har det ekonomiska ansvaret inom sitt verksamhetsområde.

Förvaltningschefens roll och ansvar

Förvaltningschefen har enligt det styrande dokumentet *Verksamhets- och ekonomistyrning i Köpings kommun* verksamhets- och resultatansvar inför nämnden och uppgiften att tydliggöra mål och ansvar i organisationen. Förvaltningschefen ska löpande följa upp kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens/nämndens mål för ekonomi och verksamhet. Eventuella avvikelser ska snarast rapporteras till nämnden. Det är förvaltningschefens ansvar att direkt ta initiativ till åtgärder för att förhindra att den ekonomiska ramen överskrids.

3.1.1 Bedömning – Övergripande styrmodell

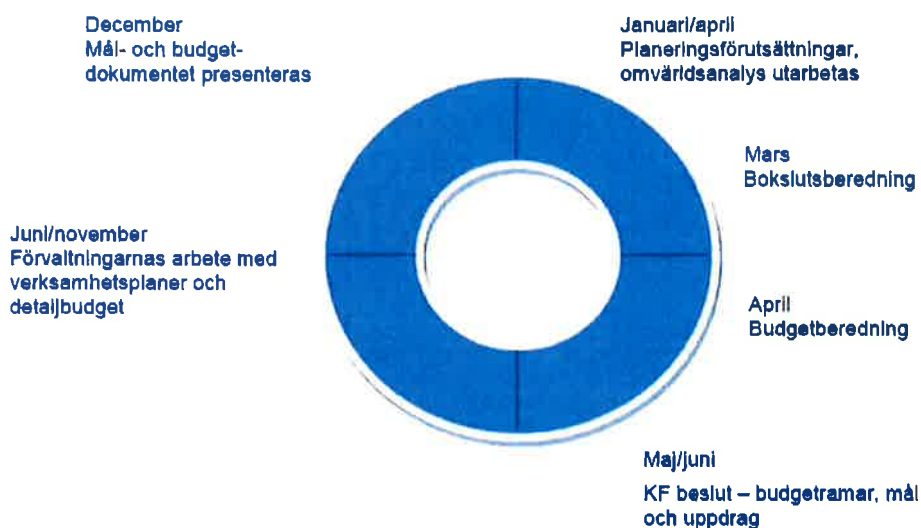
Vi anser att det är bra att kommunfullmäktige genom det styrande dokumentet *Verksamhets- och ekonomistyrning i Köpings kommun* fastslagit hur kommun avser hantera verksamhets- och ekonomistyrningsstyrprocessen i Köping. Av fastställda styrregler framgår även vem som ansvarar för de olika delarna i processen. Dock är *Verksamhets- och ekonomistyrning i Köpings kommun* från år 2012 varför vi rekommenderar en översyn och eventuell revidering av dokumentet, inte minst med anledning av den förändrade nämndsorganisationen.

3.2 Budgetprocessen

Kommuns mål- och budgetprocess enligt *Verksamhets- och ekonomistyrning i Köpings kommun*³ beskrivs nedan:

---

³ KF 2012-05-28 § 44

Kommunstyrelsen beslutar i januari/februari om ekonomiska utgångspunkter i form av enklare planeringsförutsättningar inför budgetberedningen. Utgångspunkterna baseras på flerårsplan, nya skatteberäkningar, kommunens eventuella egna nya beslut, demografiska förutsättningar, regeringens budget, omvärldsfaktorer etc. Kommunstyrelsen kan också besluta om att nämnderna ska belysa vissa frågeställningar till kommande budgetarbete.

Under april månad genomförs en budgetberedning. Här sker en dialog med nämnderna utifrån de underlag som nämnderna sammanställt. Underlaget innehåller bland annat förändringar och nya förutsättningar utifrån demografiska förändringar, lagstiftning samt övriga omvärldsförändringar. Investeringsbehov samt taxe- och avgiftsförändringar ska också belysas, liksom övergripande förändringar för de två sista åren i planperioden.

Utifrån dessa förutsättningar utarbetar de politiska partierna förslag till budgetramar för nämnderna, skattesats, taxor och avgifter för i första hand det kommande året. De kammungemensamma målen och indikatorerna ligger normalt fast men kan justeras vid behov i budgetbeslutet. Beslut om budget tas i kommunfullmäktige i juni.

Under hösten arbetar styrelse och nämnder med verksamhetsplaner och detaljbudgetar. I verksamhetsplanerna redovisas nämndernas nettoramor för verksamheterna. Förutom en allmän verksamhetsbeskrivning finns en målbeskrivning. I målbeskrivningen ska nämnderna visa hur de ska bidra till de kammungemensamma målen. Målsättningarna ska då vara utformade så att de är möjliga att arbeta utifrån nämndens ekonomiska förutsättningar och ha en tydlig koppling till kommunfullmäktiges övergripande målbild.

Kommunfullmäktige tar normalt inte upp budgeten till nytt beslut såvida inte exceptionella förändringar av de ekonomiska förutsättningarna skett. Vid ett valår tas däremot budgeten upp till nytt beslut i november månad.

Köpings kommun
Granskning av budget-processen

2019-09-17

Övergripande budgetprocess

Nedan beskrivs Köpings kommuns budgetprocess så som vi uppfattat den.

Kommunens övergripande budgetprocess för kommande år startar med två "plandagar" i januari månad. Vid dessa dagar träffas respektive förvaltningschef, ekonomichef samt kommunstyrelsen för bland annat omvärldsbevakning.

Efter bokslutet, i februari/mars månad, träffas åter igen kommunstyrelsen, förvaltningschefer och ekonomichef en heldag för att gå igenom föregående års bokslut. Respektive förvaltningschef redovisar föregående års bokslut inför församlingen.

Kommunstyrelsen kan besluta om att nämnderna ska belysa vissa frågeställningar i budgetarbetet. Dock har kommunstyrelsen enligt verksamhetsföreträdare inte explicit pekat ut områden som de vill belysa/satsa på i budgetprocessen under de senaste åren.

I april/maj pågår budgetberedning under två dagar. Till denna träff tar förvaltningarna/nämnden fram underlag samt äskanden som de önskar belysa tre år framåt i tiden. Detta presenteras för kommunstyrelsen, deltagande förvaltningschefer samt ekonomichef under budgetberedningsdagarna.

Efter dessa två budgetberedningsdagar tar politiken vid budgetarbetet för att vid kommunstyrelsesammanträdet i juni besluta om budget för nästkommande år. Kommunfullmäktige fastslår kommande års budget vid det sista sammanträdet i juni innan sommaren.

Vid eventuella utdelade effektiviseringsbeting ska respektive nämnd till budgetberedningen beskriva hur de avser ta sig an effektiviseringsbetinget för att komma ner i tilldelad budgetram. Under kommande höst arbetar respektive förvaltning samt styrelse med verksamhetsplaner och detaljbudget för kommande budgetår.

3.2.1 Underlag till budgetprocessen/budgetberedning

Resultat kan enligt det styrande dokumentet *Verksamhets- och ekonomistyrning i Köpings kommun* överföras efter bokslut i vissa fall. Efter exkluderande av engångsanslag är det föregående års fastställda budget som är utgångspunkten för kommande års budget arbete.

I anvisningar för budget 2019 samt plan 2020-2021⁴ tydliggörs bland annat hur personalkostnader, avgifter och kapitalkostnader ska hanteras i budgetprocessen. Vidare exemplifieras förändringar/förutsättningar som respektive nämnd kan lyfta dvs. vad som kan komma att påverka kommande års budget.

Av anvisningarna framgår även vilka analyser som ska genomföras och på vilken nivå analyserna ska specificeras, hur driftbudgeten ska presenteras samt förslag på investeringar.

⁴ Underlag för budgetberedning 16-17 maj

Köpings kommun
Granskning av budget-processen

2019-09-17

Förutom löneökningarna sker det enligt verksamhetsföreträdare inga årliga generella prisuppräknningar. Taxor och avgifter korrigeras årligen. För investeringar har förvaltningarna möjlighet att ansöka om att flytta över investeringsmedel från föregående verksamhetsår.

Köpings kommun tar enligt uppgift centralt fram en gemensam befolkningsprognos för kommunens demografi vilken ska användas av alla förvaltningar i budgetarbetet.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Inför budgetarbetet tar social- och arbetsmarknadsförvaltningen fram underlag i form av verksamhets- och ekonomiska mått samt nyckeltal. Företrädare för verksamheten lyfte vikten av att ha med föregående års utfall i budgetarbetet. Detta bland annat för att kunna påvisa/beskriva utgångsläget samt påvisa eventuella behovsökningar. I budgetprocessarbetet deltar ett fåtal personer inom förvaltningen.

Budget kopplas inte, enligt uppgift, på ett tydligt sätt till befolkningsprognosen det vill säga ökad/minskad befolkning ger inte ökade/minskade resurser etc.

Vård- och omsorgsnämnden

Nämnden ger, enligt verksamhetsföreträdare, inga specifika direktiv i form av exempelvis vilka satsningar de vill göra kommande år.

Budgetprocessen för kommande år påbörjas med att förvaltningschef, områdeschefer och förvaltningsekonom träffas för att gå igenom exempelvis omvärldsbevakning, vilka lagförändringar som är på väg att effektueras, större verksamhetsförändringar etc. Utifrån uppkomna exempelvis lagförändringar genomförs därefter enligt företrädare för verksamheten en mer detaljerad kartläggning där det finns behov av att gå mer på djupet. Inom förvaltningen är ett fåtal personer/budgetansvariga inblandade i budgetprocessen.

Den centralt framarbetade demografiprognosen används exempelvis för att prognostisera hur många fler hemtjänsttimmar som kommer att behövas och hur många fler särskilda boendeplatser som det eventuellt kommer finnas behov av. Vidare tittar förvaltningen på hur lång kö det är för att erhålla en särskild boendeplats samt vilken volym som prognostiseras för personlig assistans. Även intäkterna/avgifterna ses över för att bedöma om eventuell revidering av taxorna är aktuell. De nyckeltal som används som underlag i budgetprocessen är enligt verksamhetsföreträdare exempelvis antalet hemtjänsttimmar per år. Inga jämförelse med andra kommuner genomförs.

Då det övergripande budgetarbetet i form av volymer, avgiftsreglering, äskande etc. är klart presenteras detta för vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott. Därefter tas ärendet till vård- och omsorgsnämnden för beslut.

Köpings kommun
Granskning av budget-processen

2019-09-17

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden⁵ ger enligt företrädare för verksamheten initialt i budgetarbetet för kommande år inga direktiv i form av exempelvis vilka specifika satsningar nämnden vill/avser att genomföra.

Barn- och utbildningsförvaltningen prognostiserar, utifrån den av kommunen framtagna befolkningsprognos samt förvaltningens egen elevräkning, vilka volymförändringar de ser framför sig vad gäller elever och barn inom förskolan, grundskolan, gymnasieskolan samt särskolan. Prognosen över antal elever/barn ligger till grund för vilka äskanden utbildningsförvaltningen lägger fram. Även andra prisökningar i form av exempelvis höjda livsmedelskostnader läggs fram som äskande.

Av underlaget som lämnas till budgetberedningen framgår nyckeltal i form av bland annat budgeterat antal elever och kostnad per elev i Köpings kommun för föregående år samt kommande år. Det presenteras inga jämförelser med andra kommuner i underlaget till budgetberedningen.

Förvaltningen lämnar förslag på äskande till barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott varefter ärendet går vidare till barn- och utbildningsnämnden. När nämnden beslutat om äskandeförslaget skickas det vidare för behandling i budgetberedningen för att till sist hamna på kommunfullmäktiges bord för beslut i juni månad. I budgetarbetet deltar ett fåtal personer från förvaltningen.

3.2.2 Resursfördelningsmodeller

Köpings kommun använder sig inte av någon resursfördelningsmodell för att fördela budget på en övergripande nivå. Enligt uppgift från verksamhetsföreträdare har politikererna sagt nej till att använda sig av resursfördelningsmodell för fördelning av budget på övergripande nivå. Företrädare för verksamheten uppgav att utgångspunkten för fördelning av budget är föregående års fastställda budget efter exkludering av engångsanslag.

För de särskilda boendena inom vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområde har förvaltningen tagits fram ett "platspris" för en boendeplats. Priset per särskildboendeplats är detsamma för alla platser inom Köpings kommuns särskilda boenden. Respektive särskilt boende tilldelas, enligt företrädare för verksamheten, budget motsvarande "platspriset" gånger antalet platser på boendet. Inom hemtjänstens verksamhetsområde används ingen resursfördelningsmodell för fördelning av budget.

För personlig assistans enligt LSS⁶ inom social- och arbetsmarknadsnämnden verksamhetsområdet tilldelas de interna utförarna (dvs. kommunens egna verksamheter) samma summa som de externa utförarna tilldelas. Det tilldelade beloppet, för både interna och externa utförare, följer Försäkringskassans fastställda belopp.

Barn- och utbildningsförvaltningen använder sig av resursfördelningsmodeller för fördelning av medel till för- och grundskolans verksamheter. Exempelvis tilldelas respek-

⁵ Barn- och utbildningsnämnden har till år 2019 bytt namn till Utbildningsnämnden.

⁶ Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

2019-09-17

tive förskola resurser motsvarande två förskolelärare, en barnskötare, verksamhetspengar samt en "övrig resurs" som respektive budgetansvarig själva bestämmer över hur de vill fördela. Tilldelade resurser bygger på schablonberäkningar. Genom att det finns en väl uppbyggd resursfördelningsmodell inom för- och grundskolans verksamhetsområde anser företrädare för verksamheten att det är lättare att simulera eventuella volymförändringar och därmed få ett utfall som kan ses som kvalitetssäkert.

3.2.3 Löneökningar

Förvaltningarna får kompensation för årets löneökningar. Vissa företrädare för verksamheten anser att de får löneökningarna utfördelade i samband med att avtalen blir klara. Andra menar att så inte är fallet utan att löneökningarna fördelas ut mot slutet av verksamhetsåret. Att fördela ut löneökningarna i slutet av verksamhetsåret upplevs försvåra uppföljningsarbetet och styrningen. För att underlätta vid uppföljningstillfällen använde sig en förvaltning av en "egen" beräkningskalkyl. Kalkylen används för att manuellt kunna ha kontroll på vad löneökningarna genererar per verksamhet, avdelning etc.

3.2.4 Bedömning – Budgetprocessen

Vi konstaterar vi att drätselkontoret inför den årliga budgetprocessen ger ut anvisningar/direktiv bland annat i form av vad som ska tas fram, analyseras och presenteras. Personalkostnader, avgifter och kapitalkostnader är exempel på vad som ska presenteras för budgetberedningen. Som utgångspunkt och underlag för kommande års budget och budgetprocess används föregående års tilldelade budget.

Köpings kommun tar fram och använder sig av en gemensam befolkningsprognos för kommunens demografi. Att hela kommunen använder en och samma befolknings- och demografiprognos anser vi är bra.

Vi anser att det är bra att nämnderna/styrelsen i budgetprocessen/budgetberedning presenterar adekvata underlag i form av analyser och volymförändringar. Analyserna och volymförändringarna tar utgångspunkt i den gemensamma demografiprognosen som föreligger. Att använda sig av exempelvis nyckeltal för jämförelse mellan åren är ett adekvat verktyg för att påvisa förändringar och behov i verksamheten. Vidare anser vi att budgetprocessen kan utvecklas ytterligare genom att jämföra verksamheterna i Köpings kommun med andra likvärdiga kommuner och/eller med kommungruppen "Lågpendlingskommun nära större stad" vilken Köping ingår i. Att jämföra sig med andra kommuner ger en fingervisning om hur kommunens verksamheter står sig i jämförelse med likvärdiga kommuner/kommungruppen och är ett adekvat verktyg/underlag i kommuners budgetarbete. Ett kommunövergripande jämförelseverktyg som används av Sveriges kommuner är Kolada.se⁷.

Vi konstaterar att det inte sker någon fördelning av resurser/medel utifrån en gemensam övergripande resursfördelningsmodell på central nivå. Enligt uppgift vill inte styrande politiker använda sig av en central resursfördelningsmodell. Däremot används

⁷ www.kolada.se | Kolada kan kommunernas och regioners verksamheter följas och jämföras med sig själv eller andra kommuner från år till år. Det finns ungefär 5 000 nyckeltal som kan användas som underlag för analyser och jämförelser.

Köpings kommun
Granskning av budget-processen

2019-09-17

resursfördelningsmodeller inom särskilt boende samt inom för- och grundskolans verksamhetsområden. Modellerna används för att fördela resurser på ett adekvat och i någon mening kvalitativt sätt. Genom att fördela resurser utifrån fastställda schabloner och/eller parametrar exempelvis antal barn eller kronor per boendeplats etc. menar vi underlättar styrningen av verksamhetens ekonomi. Vi ser positivt på att det sker fördelning av resurser inom de särskilda boenden samt inom för- och grundskolans verksamheter. Dock sker ingen resursfördelning utifrån givna förutsättningar inom hemtjänstens område. Inom hemtjänstens område fluktuerar antalet vårdtagare och hemtjänsttimmar ständigt, variationerna kan vara stora mellan månad till månad. För att bättre kunna styra resurserna inom hemtjänstens verksamhetsområde rekommenderar vi kommunen att se över möjligheterna att införa en resursfördelningsmodell även för hemtjänstens verksamhetsområde.

Av det styrande dokumentet *Verksamhets- och ekonomistyrning i Köpings kommun* framgår det att fastställda mål är grunden för all kommunal verksamhet. Målen ska - utifrån ekonomiska ramar - ange önskad inriktning, omfattning och kvalitet i verksamheten. Målen ska kopplas till resurserna. Vid konflikt mellan verksamhetens mål och tilldelade ekonomiska resurser är de ekonomiska resurserna överordnade verksamhetsmålen. Dock uppgavs det via intervjuer med verksamhetsföreträdare att det inte läggs någon större vikt i att koppla ihop verksamhetsmålen och de ekonomiska målen i budgetarbetet. Vår bedömning blir således att verksamhets- och ekonomiska mål inte kopplas ihop i någon större utsträckning i budgetprocessen.

Årets löneökningar fördelas ut i slutet av verksamhetsåret vilket försvårar uppföljning och styrning.

Det råder en delad bild mellan företrädare för verksamheten där vissa anser att löneökningarna fördelas ut till verksamheterna i samma takt som avtalen blir klara. Andra företrädare anser att löneökningarna inte fördelas ut i den takt som avtalen blir klara. Att fördela ut löneökningarna i slutet av verksamhetsåret försvårar uppföljningsarbetet och styrningen. För att underlätta och förbättra uppföljning och styrning är vår rekommendation att säkerställa att fördelning av löneökningarna sker i samma takt som avtalen blir klara.

Generellt deltar endast ett fåtal personer i budgetprocessarbetet på respektive förvaltning. När budgeten för kommande år är fastställd och detaljfördelad informeras budgetansvariga vilken budget de tilldelats för kommande år.

Vår sammanfattande bedömning är således att den övergripande budgetprocessen till viss del är ändamålsenligt. Vidare bedömer vi att det till stor del finns tillräckligt med styrande- och stödjande dokument samt fastställda former för arbetet med budget, ekonomiska uppföljning och avrapportering. Dock menar vi att budgetprocessen kan utvecklas ytterligare enligt ovan resonemang.

3.3 Uppföljningsprocessen

Enligt det styrande dokumentet *Verksamhets- och ekonomistyrning i Köpings kommun* är uppföljning och utvärdering centrala delar i styrprocessen. Resultat ska enligt fastställt styrande dokument systematiskt följas upp och vid behov närmare analyseras och utvärderas.

Köpings kommun
Granskning av budget-processen

2019-09-17

Uppföljning sker enligt företrädare för verksamheten vid nio tillfällen per år genom månadsrapporter och delårsbokslut. Ingen uppföljning sker per januari, juli och december. Av månadsrapporterna framgår utfall och prognostiserad helårsbedömning samt kommentar till eventuell avvikelse. Delårsbokslut upprättas i enlighet med kommunallagen (KL) 11 kap. 16 § per den sista augusti. Årsbokslut och årsredovisning upprättas enligt KL 11 kap. 19-22 §§ efter årets slut.

Månadsrapportering

Vi har inom ramen för denna granskning bland annat tagit del av anvisningar för delårs- samt årsbokslut, tidplaner och mallar.

Månadsrapportering ska enligt företrädare för verksamheten vara klar och levererad till drätselkontoret senast åtta dagar efter månads slut. Kommunstyrelsens arbetsutskott får den senaste månadsrapporten dagen före mötet. Kommunstyrelsen får månadsrapporten ungefär 14 dagar in på den nya månaden. Vid eventuella större påvisade underskott kallas enligt uppgift ansvarig förvaltningschef till kommunstyrelsens arbetsutskott för redogörelse.

Uppföljning av verksamhet och ekonomi ska enligt Köpings kommuns uppföljningsprocess ske på två nivåer, dels inom respektive nämnds verksamhet och dels från nämnd till kommunstyrelsen. Inom det egna verksamhetsområdet har respektive nämnd ett ansvar att löpande följa upp ekonomi och verksamhetsresultat. Nämnden ska, enligt det styrande dokumentet *Verksamhets- och ekonomistyrning i Köpings kommun*, vidta åtgärder om uppföljningen/prognosen pekar på att den ekonomiska ramen är på väg att överskridas. Av åtgärdsplanen ska det bland annat framgå beskrivning av åtgärder och beslut som ska vidtas samt konsekvenser för nämndens målsättningar. Åtgärderna ska redovisas i budgetuppföljning till kommunstyrelsen.

Budgetuppföljningsrapport med helårsprognos lämnas in utifrån en fastställd årlig tidplan. Rapporten kompletteras två gånger per år samt vid delårsrapport med redovisning av verksamhetsmätt och annan statistik.

Av kommunstyrelsens protokoll 2019-04-17 § 75 (Driftbudgetuppföljning efter februari och mars månaders utfall) med tillhörande bilagor framgår att följande nämnder/kommunfullmäktige prognostiseras generera ett underskott år 2019:

- Kommunfullmäktige, - 0,5 miljoner kronor
- Vård- och omsorgsnämnden, - 5,9 miljoner kronor
- Social- och arbetsmarknadsnämnden, - 2,0 miljoner kronor

Av protokoll/bilagor framgår vad respektive prognostiserade underskott består av. Dock framgår det inga förslag på åtgärder för att komma ner i tilldelad budgetram varken i kommunstyrelsen, vård- och omsorgsnämnden eller social- och arbetsmarknadsnämndens protokoll.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Det genomförs ekonomiska rapporter enligt fastställd ordning dvs. nio gånger per år, i form av månadsrapport, delårsrapport eller årsbokslut. Förvaltningschef, verksamhetsutvecklare och ekonom på social- och arbetsmarknadsförvaltningen gör tillsammans

Köpings kommun
Granskning av budget-processen

2019-09-17

prognos för helåret vid månads- respektive delårsrapportering. De flesta budgetansvariga enhetscheferna inom förvaltningen deltar inte i uppföljning och prognosarbetet.

Vid delårsrapportering ska enligt företrädare för verksamheten även åtgärdsplaner för att komma ner i budgetbalans presenteras.

Av social- och arbetsmarknadsnämndens protokoll⁸ för delårsbokslut 2018 framgår att: nämndens underskott enligt prognos skulle uppgå till -4,3 miljoner kronor, och att det i första hand beror på missbruks- och beroendevård, främst unga vuxna. Enligt protokollet ska den rapport som presenterades (och hänvisas till) innehålla vilka viktiga åtgärder som vidtagits, viktiga händelser under året som påverkar verksamheten samt nämndens bidrag till de kommundemensamma målen. Social- och arbetsmarknadsnämnden beslutade godkänna delårsrapporten. Dock kan vi inte finna att det av protokoll eller bilaga framgår vilka åtgärder som vidtagits/avses vidtas med anledning av det befarade underskottet. Framgår ej heller av kommunfullmäktige beslutad delårsrapport⁹ vilka åtgärder som vidtagits/avses vidtas.

Enligt uppgift prognostiserar social- och arbetsmarknadsnämnden 2 miljoner kronor i underskott vid redovisning per februari och mars månad 2019. Av SAN's protokoll¹⁰ gällande uppföljning av driftsbudget framgår att SAN beslutar att godkänna delårsrapporten. Dock framgår det inga åtgärdsplaner eller beslut av nämnden att inkomma med åtgärdsplan.

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsförvaltningen har nyligen utarbetat en för förvaltningen egen uppföljningsmall där budgetansvarig med stöd av ekonom lägger in prognos för det egna budgetansvarsområdet. Uppföljningsmallen tydliggör bland annat; årlig tidplan, roller och ansvar (budgetansvarig, ekonom, områdeschef etc.), hur kommentarer ska utformas, kvalitetssäkring av redovisning, faktiska avvikelser, årsprognos, åtgärder, volym och investeringar. Vidare för ekonomen under uppföljningstillfället med budgetansvarig utförliga anteckningar och kommentarer som innan mötet slutar ska godkännas av den budgetansvariga.

Vid avvikelser mot budget ska budgetansvariga i uppföljningsmallen skriva in vilka åtgärder de avser att vidta med anledning av exempelvis ett prognostiserat underskott.

Alla budgetansvariga går tillsammans med ekonom igenom utfall och lägger prognos för helåret månatligen, dock ej januari, juli och december. Vissa områdeschefer deltar alltid vid uppföljningstillfällen andra någon gång ibland.

Vård- och omsorgsnämnden får vid nämndssammanträde ta del av nämndens resultat samt bedömd helårsprognos. Förvaltningsekonom föredrar för nämnden det ekonomiska läget. Nämnden får via utsända handlingar till nämndssammanträde ta del av ett sammanhållet uppföljningsdokument. Handlingen beskriver bland annat helårsprognos

⁸ SAN 2018-09-26 § 80 Dnr SAN 2017/58

⁹ 2018-10-29 § 85

¹⁰ SAN 2019-03-28 § 26 Dnr SAN 2018/44, SAN 2019-04-24 § 37 Dnr SAN 2018/44

Köpings kommun
Granskning av budget-processen

2019-09-17

för respektive verksamhetsområde med därtill förklarande kommentarer samt i förekommande fall följs nyckeltal i form av exempelvis antal hemtjänststimmar och antal personer/brukare¹¹ upp.

Förvaltningschef, områdeschef och ekonom går enligt verksamhetsföreträdare tillsammans igenom och analyserar utfall och prognos på en aggregerad nivå. Vid eventuella avvikelser, underskott, tar områdeschef med sig frågan och jobbar vidare med respektive budgetansvarig för en budget i balans.

För mars månad visade vård- och omsorgsnämnden ett underskott om 5,9 miljoner kronor.¹² Vid månadsuppföljning per februari pekade prognosen på ett underskott på 4,9 miljoner kronor.¹³ Av vård- och omsorgsnämndens protokoll tydliggörs vad underskotten består av. Dock framgår det inte av protokoll vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas.

Barn- och utbildningsnämnden

Ekonom på utbildningsförvaltningen träffar månatligen förskolechefer för att gå igenom utfall och lägga helårsprognos. Vad gäller budgetansvariga rektorers utfall och prognostisering är det ekonomerna på förvaltningen som lägger helårsprognos. Vid behov exempelvis vid större avvikelser kontaktas budgetansvarig för förklaring till avvikelser.

Utbildningsförvaltningen är uppbärare av stora summor stadsbidrag. Det finns en utsedd ekonom som håller i hela förvaltningens stadsbidrag genom att söka och återrapportera bidragen.

Nämnden får månatligen ta del av ekonomisk uppföljning enligt fastställd tidsplan dvs. nio gånger per år, i form av månadsrapport, delårsrapport och årsbokslut.

3.3.1 Ekonomisystemet

Företrädare för verksamheten ansåg att när ombudgeteringar görs frekvent under pågående verksamhetsår försvåras både styrning och uppföljning. Bland annat blir det svårt och komplext att följa upp och jämföra med föregående år om det sker många budgetomföringar under löpande budgetår.

Det råder en delad bild om hur exempelvis periodisering av projekt ska hanteras. Företrädare för verksamheten uppgav att förvaltningarna hanterade periodiseringar olika. De upplever att det saknas instruktioner för hur periodiseringar ska hanteras samstämmigt för hela kommunen.

Det är vanligt att "stänga perioder" (oftast månatliga stängningar) i ekonomisystem. Stängning av perioder sker bland annat så att utfallet i systemet inte ska kunna svänga i så stor omfattning. Summor/siffror (utfall) som tas ut från ekonomisystemet en månad bör inte kunna ändras och uppgå till andra summor/siffror nästa månad i någon större omfattning. Om ekonomisystemet inte stängs efter exempelvis varje månad är det möjligt för medarbetare att boka om uppgifter längre tillbaka i tiden. I Köpings kommun råder det en delad bild om systemet stängs efter varje månad eller ej. Vissa företrädare

¹¹ VON 2019-04-04 § 23, VON 2019-04-24 § 30

¹² VON 2019-04-24 § 30

¹³ VON 2019-04-04 § 23

Köpings kommun
Granskning av budget-processen

2019-09-17

för verksamheten uppgav att ekonomisystemet stängs månatligen, dock inte under vissa perioder år 2018 då nytt ekonomisystem infördes. Andra företrädare uppgav att ekonomisystemet inte stängdes månatligen. De företrädare som ansåg att systemet inte stängdes tillfredsställande ansåg att uppföljning och styrning försvåras genom att konteringar kan göras/görs efterdaterat. De upplevde även att det ger en hel del merarbete i form av manuell handpåläggning då perioder inte stängs.

3.3.2 Bedömning – Uppföljningsprocessen

Vi konstaterar att det av det styrande dokumentet *Verksamhets- och ekonomistyrning i Köpings kommun* framgår att kommunstyrelsen ska övervaka att kommunfullmäktiges fastställda mål, ekonomi- och verksamhetsplaner följs samt att förvaltningen sker rationellt och ekonomiskt.

Vidare framgår det av det styrande dokumentet att respektive nämnd har det ekonomiska ansvaret inom sitt verksamhetsområde samt att nämnden ska vidta åtgärder/åtgärdsplan om uppföljningen visar att den ekonomiska ramen är på väg att överskridas. Av åtgärdsplanen ska bland annat framgå beskrivning av åtgärder och beslut samt konsekvenser för nämndens målsättningar. Åtgärden ska redovisas i budgetuppföljningarna till kommunstyrelsen.

Förvaltningschefen, ska enligt det styrande dokumentet, löpande följa upp kommunfullmäktiges och nämndens mål för ekonomi och verksamhet samt att eventuella avvikelser snarast ska rapporteras till nämnden. Vidare fastslås att det är förvaltningschefens ansvar att direkt ta initiativ till åtgärder för att förhindra att den ekonomiska ramen överskrids.

För att hålla sig inom stipulerade regelverk samt genom kommunstyrelsens uppsiktsplikt blir således vår bedömning att respektive nämnd/kommunstyrelse som prognostiserar ett underskott måste ta fram och presentera en åtgärdsplan för hur de avser att komma ner i tilldelad budgetram. Vi anser att det är anmärkningsvärt att nämnden/kommunstyrelsen utifrån rollen som ekonomiskt ansvarig för verksamheten inte efterfrågat åtgärdsplaner och tagit beslut för att komma ner i av kommunfullmäktige tilldelad ram. Vidare anser vi det anmärkningsvärt att kommunstyrelsen inte efterfrågat redovisning av åtgärder från de nämnder som prognostiserar ett underskott. Vi har inom ramen för denna granskning tagit del av ett arbetsmaterial avseende besparingar som en förvaltning arbetat fram för att komma ner i tilldelad budgetram. Dock har detta material inte efterfrågats eller presenterats för nämnden.

Vår bedömning är att det finns anvisningar, fastställda tidplaner och mallar för uppföljning av budget samt bokslut/årsredovisning. Respektive förvaltning gör "egna uppföljningsmodeller". Vår uppfattning är att det vid styrning av ekonomin är centralt att "äga sin budget". Vi anser därför att det är av stor vikt att respektive budgetansvarig, tillsammans med ekonom, deltar och "äger" uppföljningstillfällena. I Köpings kommun deltar vissa budgetansvariga vid uppföljningstillfällena medan andra inte alls är delaktiga. För att stärka ekonomistyrningen rekommenderar vi att alla budgetansvariga deltar vid respektive uppföljningstillfälle.

Inom barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde hanteras en stor mängd och stora summor stadsbidrag. Att det finns en utsedd person som hanterar alla statsbidrag

Köpings kommun
Granskning av budget-processen

2019-09-17

anser vi är bra utifrån den svårighet och komplexitet som råder vid statsbidragsansökningar.

Vidare anser vi att ombudgetering endast ska ske i specifika fall. Detta eftersom ombudgeteringar komplicerar styrningen av ekonomin om budget svänger under pågående år. Även jämförbarheten mellan åren försvåras om det sker kontinuerliga ombudgeteringar. Att ombudgetera vid löneökningar är ett exempel på ett specifikt fall där ombudgetering är befogat. Vi rekommenderar därför att ta fram ett stödande dokument som tydliggöra vilka ombudgeteringar som får ske under löpande budgetår, vem som har rätt att ombudgetera, hur dessa ombudgeteringar kommuniceras etc.

Hantering av periodiseringar bör ske likformigt inom alla kommunens verksamheter. Periodiseringar kan uppgå till stora belopp och är därför viktiga att hantera samstämmigt i kommunen. Enligt uppgift från verksamhetsföreträdare hanteras periodiseringar olika i olika förvaltningar. Vi rekommenderar att ta fram stödande dokument över hur kommunen avser att hantera periodiseringar.

Vår uppfattning är att det inte är bra att inte "stänga perioder" i ekonomisystemet efter varje månad. Både kvalitet och styrning försämras genom att inte stänga med jämna intervall. Vi rekommenderar därför att säkerställa att perioder stängs i ekonomisystemet vilket med fördel kan göras månatligen.

Med ovan resonemang blir således vår sammanfattande bedömning att budget och uppföljning inte fungerar fullt ut som styrmedel. Däremot genomförs adekvata analyser av vad som orsakat befarat underskott. Vidare bedömer vi att det finns struktur och organisation för uppföljning av budget dock deltar merparten av de budgetansvariga inte vid budgetuppföljningen.

4 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att den budgetprocess som bedrivs i Köpings kommun till viss del är ändamålsenlig. Vidare bedömer vi att det till stor del finns tillräckligt med styrande- och stödande dokument samt fastställda former för arbetet med budget, ekonomiska uppföljning och avrapportering. Dock menar vi att budgetprocessen kan utvecklas ytterligare bland annat genom att jämföra Köpings kommun med andra kommuner/kommungruppen, se över möjligheten att införa resursfördelningsmodell inom hemtjänstens område samt förankra budget på ett tydligare sätt.

Även uppföljningsprocessen behöver utvecklas bland annat genom att samtliga budgetansvariga deltar vid uppföljning. Vidare anser vi att för att hålla sig inom stipulerade regelverk samt genom kommunstyrelsens uppsiktsplikt måste respektive nämnd/kommunstyrelse som prognostiserar ett underskott ta fram och presentera en åtgärdsplan för hur de avser att komma ner i tilldelad budgetram. Vår bedömning blir således att budget och uppföljningsprocessen inte fungerar fullt ut på ett ändamålsenligt sätt.

4.1 Rekommendationer

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen och i förekommande fall granskade nämnder att:

Köpings kommun
Granskning av budget-processen

2019-09-17

- se över möjligheterna att införa en resursfördelningsmodell inom hemtjänstens verksamhetsområde.
- utveckla budgetprocessen genom att bland annat jämföra Köpings kommuns verksamheter med likvärdiga kommuner och/eller kommungruppen.
- säkerställa att fastställt regelverk efterlevs genom att ta fram, presentera och beslutas om åtgärdsplaner vid prognostiserat underskott.
- samtliga budgetansvariga deltar vid uppföljningstillfällen.
- ta fram ett stödande dokument som bland annat tydliggör vilka ombudgeteringar som får ske under löpande budgetår.
- ta fram ett stödande dokument över hur kommunen avser att hantera periodiseringar.
- säkerställa att perioder stängs med jämna intervall i ekonomisystemet.
- säkerställa att löneökningarna fördelas ut i samma takt som avtalen blir klara under året.

Datum som ovan

KPMG AB Karin Helin Lindkvist
Certifierad kommunal revisor och kund-
ansvarig

Camilla Strömbäck
Certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen. Bilagor

SBN § 147
SBN au § 135

Avsägelse, ledamot i kommunala handikapprådet

Hans Winberg (S) har avsagt sig sitt uppdraget som ledamot i kommunala handikapprådet.

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar

att godta avsägelsen,

att utse Agneta Sellholm (M) som ordinarie i kommunala handikapprådet,

samt att utse Annika Duán (S) som ersättare i kommunala handikapprådet.

